

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Smržovka, okres Jablonec nad Nisou

Komenského 964, 468 51 Smržovka

Identifikátor školy: 600 078 485

Termín konání orientační inspekce: 10. - 12. prosince 2001

Čj.	083 19/02-5100
Signatura	oh3cv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Smržovka byla zřízena na základě zřizovací listiny vydané Městem Smržovka jako organizační složka státu na dobu neurčitou. Poslední zřizovací listinu vydalo Město Smržovka s účinností od 30. června 2001. Nedílnou součástí zřizovací listiny je seznam movitého majetku podle delimitačního protokolu.

Dále bylo kontrole předloženo Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školních zařízení s účinností od 1.1. 2001. Toto rozhodnutí je plně v souladu se zněním zřizovací listiny. Maximální kapacita je 540 žáků základní školy a 75 žáků ve školní družině. Kontrolou zahajovacího výkazu na školní rok 2001/2002 nebylo zjištěno překročení povolené kapacity školy (základní škola měla k 30. 9. 2001 287 žáků, školní družina 65 žáků). V době zahájení inspekce byl aktuální stav žáků 289. Žáci prvního až devátého ročníku jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola čj.: 16 847/96-22.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

V hodnocení kvality vzdělávání se inspekční tým zaměřil na tyto předměty:

- Společenskovědní předměty (český jazyk – první a druhý stupeň, dějepis, občanská a rodinná výchova)
- Přírodovědné předměty (matematika, fyzika, chemie)
- Technické vědy (informatika)

Materiální podmínky výuky

Základní škola ve Smržovce se nachází ve dvou budovách vzdálených od sebe pět minut chůze. V hlavní budově je umístěn druhý stupeň a vedení školy. Po rozsáhlé rekonstrukci této části školy byly v podkroví vybudovány byty pro učitele a jedna odborná učebna. Ve druhém školním objektu je umístěn první stupeň, školní jídelna, tři oddělení družiny a tělocvična. Zvláštní vchod mají městská knihovna a jedna třída mateřské školy, které sídlí v přízemí budovy. Šatny pro první stupeň jsou nově vybudované, prostorné a dobře větratelné. Ke konci školního roku se počítá s další rekonstrukcí tohoto objektu včetně přístavby nářadovny k tělocvičně a úpravy prostranství okolo školy k aktivnímu odpočinku žáků prvního stupně. Žáci druhého stupně absolvují tělesnou výchovu v nové sportovní hale poblíž hlavní budovy, kde zřizovatel – město respektuje rozvrh školy.

Vybavení didaktickou technikou a názornými pomůckami je pro oba stupně dostačující. Odborná učebna informatiky má celkem patnáct starších počítačů s procesory typu Intel 80486 v současné době ještě vyhovujících. Fond učebnic je postupně inovován a doplňován ve spolupráci s vyučujícími. V některých společenskovědních předmětech druhého stupně a výpočetní technice nejsou zavedeny učebnice. Podle finančních možností je doplňována žakovská a učitelská knihovna. Škola má k dispozici mnoho výukových programů. Odborná literatura a časopisy jsou pedagogům k dispozici, každému je umožněno využívat vlastní elektronickou poštu.

Psychohygienické podmínky výuky

Prostorové podmínky kmenových i odborných učeben v rekonstruované budově jsou zcela vyhovující, starší budova nese stopy svého vzniku, ale i tam třídy prostorově vyhovují. Všechny jsou čisté, světlé a dobře větratelné. Společné školní prostory jsou esteticky upraveny, zejména budova druhého stupně má jednotící výtvarnou koncepci, informační i motivační charakter s častým využíváním výtvarných prací žáků. Učebny druhého stupně jsou vybaveny novým školním nábytkem, první stupeň má vybavení starší, postupná výměna je podmíněna plánovanou rekonstrukcí. Žáci druhého stupně chodí za příznivého počasí o dvacetiminutové přestávce ven, na upravené prostranství za hlavní budovou. Ve všech navštívených hodinách bylo dbáno na dodržování psychohygieny (větrání, volný odchod žáků na WC). Pitný režim je v obou budovách zajištěn nápojovými automaty. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje potřeby žáků. Při hospitacích na prvním stupni byly relaxační chvílky zařazovány převážně funkčně, tempo výuky bylo často přizpůsobováno individuálním vzdělávacím potřebám žáků. Atmosféra v hodinách byla oboustranně přátelská, vyučující se chovali k žákům přívětivě.

Personální podmínky výuky

Na výuce v základní škole se podílí celkem 18 učitelů včetně ředitele školy. Vzhledem k velikosti školy a obtížnému získávání nových učitelů potřebných aprobací jsou do výuky zapojováni i nekvalifikovaní vyučující (tři učitelky s kvalifikací vychovatelek učí na prvním stupni, dvě učitelky bez kvalifikace na druhém stupni). Na částečný úvazek učí dva pedagogové-důchodci. Inspekce navštívila ve 23 hodinách deset vyučujících, z toho bylo s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučováno 13 hodin, což činí 56 % z celkového počtu zhlédnutých hodin. Bez odborné a pedagogické způsobilosti bylo vyučováno pět hodin, to je 22 % z počtu navštívených hodin a stejný počet hodin vedli vyučující pouze s pedagogickou způsobilostí, což představuje také 22 % inspektovaných hodin. Tyto skutečnosti v mnoha případech neovlivnily kvalitu výuky. Některé učitelky na základě své minulé pedagogické praxe (učitelka mateřské školy) nebo předchozího zaměstnání (pracovnice krizového centra) efektivně využívají získané zkušenosti ve výuce (např. v rodinné nebo občanské výchově). Z nedostatku potřebných aprobací ve škole se nekvalifikovaně učí i takové předměty, které bez dané odbornosti kvalitu výuky více méně ovlivňují (např. některé hodiny českého jazyka a dějepisu na druhém stupni). Ředitel školy se snaží řešit situaci vhodnou motivací, především nabídkou volných bytů pro učitele. Celkově je stabilita pedagogického sboru dobrá.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání, dodržování psychohygienických zásad i personální zajištění výuky hodnotí ČŠI celkově jako velmi dobré.

Kvalita výuky

Hodnocení výuky proběhlo na základě hospitací, zápisů realizované výuky v třídních knihách, posouzení návaznosti učiva učebních osnov a z nich rozepsaných časově-tematických plánů a zhlédnutím vybraných kontrolních slohových prací. V hodinách byly sledovány cíle a obsah učiva, prostor pro činnost žáka a jeho motivace, aplikace poznatků, vzájemná komunikace a materiální podmínky uskutečněné výuky. Ve všech sledovaných předmětech probíhala výuka v době termínu inspekce v souladu se schválenými učebními dokumenty. Do výuky příslušných předmětů je začleněna tematika ochrany člověka za mimořádných situací.

Společenskovědní předměty – český jazyk, dějepis, občanská a rodinná výchova

Hodnocení kvality vzdělávání společenských věd vychází z jedenácti hospitací (v českém jazyce šest hodin – tři na prvním stupni a tři na druhém, v dějepise a občanské výchově po dvou hodinách a jedné hodině v rodinné výchově).

Sledované hodiny probíhaly v příjemném a estetickém prostředí kmenových tříd a byly vcelku připravené. Žáci na prvním stupni využívali názorné a nápadité pomůcky, namnožené texty a prokazovali své čtenářské zkušenosti. Byla pozorována zažitá práce ve skupinách, střídání činností i účinná relaxace. Ojedinele nejasné pokyny snižovaly tempo výuky i návaznost jednotlivých částí, práce pokračovala i po zvonění. Žáci byli motivováni hrou a soutěživou formou, průběžná motivace nepostrádala hodnocení, žáci se vzájemně oceňovali. Používané učebnice na obou stupních byly vyhovující, naplňovaly ucelené řady, ve výchovných předmětech scházely. Velmi často v hodinách učitelé i žáci pracovali s doplňujícími a rozšiřujícími materiály, výukový program a jazykové příručky byly použity ojedinele, didaktická technika nebyla jinde využita, i když audio nahrávka se v literární hodině přímo nabízela. V dějepise pracovali žáci se zapůjčenými atlasy, nástěnná mapa scházela, referáty jsou žákům zadávány pololetně. Z praktických ukázek v hodině byl kladen důraz na faktografii, nebylo využito mezipředmětových vztahů (stavba referátu), k pochopení tématu chyběla konzultace s vyučující. K podpoře názornosti využívaly učitelky tabule se strukturovanými zápisy. Sešity vedou žáci s rozdílnou grafickou úpravou, vyučujícími jsou většinou kontrolovány, někde ale zůstaly neopravené pravopisné chyby. Kontrolní slohové práce byly shledány bez oprav žáků, formální i hodnotící stránka prací není sjednocena. Chybí kooperace mezi členy předmětové komise společenských věd na druhém stupni, zejména českého jazyka. Rezervy jsou i ve vedení nekvalifikované učitelky vzhledem k didaktice, věcnosti a odborné správnosti ve výuce českého jazyka i k vlastnímu používání spisovných a slangových výrazů. Vzhledem k její bývalé profesi však zcela pochopitelné.

Ve sledovaných hodinách na druhém stupni byla pozorována převážně frontální výuka, skupinová práce byla použita ojedinele a ne zcela funkčně. Forma řízeného rozhovoru s prostorem pro diskusi převládala ve výuce výchovných předmětů, kde využívala vyučující svých zkušeností z minulé praxe. Nechyběl názor, aktualizace a vedení žáků aplikovat učivo. Pokyny i organizace hodin byly vcelku účinné, v několikavětém závěru se podařilo vyučujícímu látku shrnout spíše formálně. Jak se chovat za mimořádných i nebezpečných situací formulovali sami žáci na základě získaných poznatků v hodinách. Individuální klasifikace byla méně častá, rezervy jsou v průběžném motivačním hodnocení žáků.

Všechny učitelky byly trpělivé, k žákům se chovaly vstřícně, některé s příkladnou tolerancí. Žáci pracovali v klidném prostředí, respektovali dohodnutá pravidla pro práci a komunikaci. Téměř všechny vyučující se vyjadřovaly jazykově správně a srozumitelně, některé dbaly na souvislé i spisovné odpovědi žáků, zejména na prvním stupni.

ČŠI hodnotí celkově výuku společenských věd jako dobrou. Velkým přínosem ve vyučování výchovných předmětů na druhém stupni je aplikace poznatků a využívání dalších zdrojů informací prostřednictvím vyučující s předchozí praxí v krizovém centru.

Přírodovědné předměty - matematika, fyzika, chemie

Hodnocení výuky vychází z devíti hospitovaných hodin na druhém stupni (čtyř v matematice, tří v chemii a dvou ve fyzice), uskutečněných u všech čtyř pedagogů, kteří dané předměty vyučují. Pro výkon své funkce jsou všichni odborně i pedagogicky způsobilí. Předměty vyučují řadu let, s výjimkou začínající učitelky chemie. Učitelé mají učivo rozvrženo v časově-tematických plánech. Mírný skluz byl zjištěn pouze v matematice sedmé třídy. Dle vyučujícího je dán tím, že učí třídu prvním rokem, a proto musel více času věnovat opakování látky z předchozího ročníku. Odlišně od tematického plánu, ale ku prospěchu věci probíhala navštívená výuka fyziky, kde probíhající laboratorní cvičení mělo být zařazeno později.

Bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny svědčí o zodpovědném přístupu učitelů, stanovené cíle odpovídají věku a schopnostem žáků, jsou reálně dosažitelné.

Rezervy jsou v motivačním využití nástěnek k právě probíraným tématům v jednotlivých předmětech. V odborné učebně fyziky a chemie ztěžuje nezvýšená katedra dobrou viditelnost demonstračních ukázek. Žákům jsou zapůjčovány schválené učebnice, ve výuce byly často využívány. V matematice jsou vhodně využívány standardizované pracovní sešity. V předmětu chemie dostali všichni žáci starší učebnice, které jsou doplňovány moderními. Těch je zatím nedostatek, jsou žákům zapůjčovány pouze v hodinách. Z didaktické techniky byl účelně používán Meotar. Kvalita a četnost názorných pomůcek umožňuje vcelku bezproblémové plnění osnov předmětů. Označení, rozřídění a skladování chemikálií je provedeno podle nových platných norem.

Organizace většiny hodin měla klasickou stavbu, cíle byly vždy jasně stanoveny. K odborné správnosti nemá inspekce připomínky. V mnoha navštívených hodinách, zejména v matematice, bylo zaznamenáno využívání řady prvků moderního vyučování - práce ve skupinách, vedení žáků k samostatnému a aktivnímu učení, rozvoj analytického a syntetického myšlení. Učitelé se snažili o udržení pozornosti žáků vhodnou a dostatečnou motivací, změnami tempa výuky, zařazováním relaxačních pasáží. Pouze v hodinách chemie nebylo využito střídání činností jako základního protiúnavového prvku. Žáci ztráceli koncentraci, výuka byla provázena i projevy nekázně.

Všichni učitelé dodržovali základní didaktické zásady. Postupovali od jednoduššího ke složitějšímu, navazovali na předchozí probranou látku i na životní zkušenosti žáků, využívali mezipředmětových vztahů, upřednostňovali názornost, tempo přizpůsobovali schopnostem žáků, motivovali pochvalou. Ne vždy se však dařilo zakončit hodinu shrnutím základních a nejdůležitějších poznatků.

Hodnocení znalostí žáků je dostatečně četné, je využívána celá klasifikační škála. Promyšlený systém klasifikace uplatňuje učitel matematiky v osmé třídě. Zkoušení je prováděno frontálně, skupinově i individuálně. Je dbáno na průběžnou informovanost rodičů o prospěchu pomocí žákovských knížek. Ne vždy je však důsledně uváděno z jaké látky byl žák klasifikován.

Vztahy mezi žáky a vyučujícími byly přátelské, žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace. Učitelé vytvářeli prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků. Zejména v matematice, ale i ve fyzice jsou žáci promyšleně vedeni k rozvoji kooperace, spolupráce a tolerance. Úroveň interakce a komunikace mezi žáky a učiteli i verbální projev pedagogů byly velmi dobré.

Podmínky a průběh výuky v matematice a fyzice hodnotí inspekce jako velmi dobré, v chemii jako průměrné. Celkově hodnotí ČŠI výuku přírodovědných předmětů jako velmi dobrou.

Informatika

Informatika je volitelný předmět, vyučovaný v sedmém až devátém ročníku učitelem bez požadované odborné způsobilosti, ale pozorované znalosti a dovednosti jeho žáků jsou v porovnání se žáky jiných základních škol velmi dobré až vynikající.

Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby každý z nich mohl pracovat na počítači samostatně. Řazení a rozsah výuky jednotlivých témat je upraveno učitelem v časově tematickém plánu. Stanovené cíle jsou ve výuce naplňovány.

Výuka je realizována v odborné učebně na počítačích, které jsou odpovídající k zajištění základních cílů výuky (tj. seznámení a zvládnutí práce se základními programy MS Office v prostředí Windows). Přístup do učebny mají žáci 2x týdně i v odpoledních hodinách. Uspořádání počítačů po obvodu učebny umožňuje učiteli okamžitý přehled o práci všech

žáků. Prostředí je estetické a velmi podnětné. Vystavené části počítačů na nástěnných panelech jsou pro zvýšení názornosti opatřeny popiskami. Nevýhodou je malé rozčlenění prostoru učebny. Tím dochází k rezonanci zvuku a ve spojení s velmi výrazným projevem učitele může způsobit momenty únavy. Omezujícím faktorem častějšího využívání učebny i vzhledem k jiným předmětům je pouze černobílá jehličková tiskárna. Učebnice ani jiné studijní materiály žákům nejsou k dispozici. Každý žák má na počítači vytvořen svůj adresář, ve kterém pracuje a ukládá si výsledky své práce. Sešity si žáci nevedou.

Sledované hodiny měly podobný průběh. Výklad byl krátký a výstižný, spojený s názornou ukázkou na vhodně zvoleném příkladě. Poté žáci novou látku individuálně procvičovali tak, že vlastním tempem postupně plnili zadání, které dostali natištěné od učitele. Ten jejich práci kontroloval, radil, pomáhal při nesnázích. Žáci byli v úvodu vhodně motivováni, pracovali s chutí. Tomu napomáhala i soutěživá forma procvičování a vlídný, přátelský přístup učitele. Nedostatkem je, že si žáci nevedou žádné poznámky o nových poznacích. Tematika je sice dostatečně procvičována, ale spoléhat jen na paměť a zaujetí žáků stačí jen v počátcích, kdy není množství látky příliš velké. Scházela práce s poznámkami a literaturou. O vhodných učebních textech či jiných zdrojích informací nebyli žáci učitelem v hospitovaných hodinách informováni. Didaktickou chybou je i absence shrnutí probraného učiva a zhodnocení práce v závěru hodiny. Přesto inspekce hodnotí organizaci výuky vzhledem k plnění jejich cílů jako velmi dobrou, neboť pozitiva výrazně převažují nad negativy. Motivování žáků je vynikající, stejně jako úroveň interakce a spolupráce mezi žáky a učitelem.

ČŠI hodnotí celkově výuku technických věd, konkrétně informatiky jako velmi dobrou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování učiva vycházelo z návaznosti na látku předcházejících ročníků, příprava na výuku byla zřejmá. Materiální zajištění vyučovacích jednotek bylo vyhovující, prostorové možnosti učeben, jejich podnětnost, estetičnost i nadstandardní úroveň společných školních prostor, především v hlavní budově, jsou příkladné. Didaktická technika a názorné pomůcky byly více využívány v přírodovědných předmětech, kvalitně je zajišťována výuka informatiky. Některé předměty však nejsou zajištěny učebnicemi. Střídání činností, skupinová práce i vhodná relaxace byly pozorovány ve společenskovědních předmětech spíše na prvním stupni, na druhém stupni převládala frontální práce. Rezervy jsou ve formálním přístupu ke kooperaci členů předmětové komise humanitních předmětů. Výchovné předměty byly pozitivně posilovány zkušenostmi z praxe i dalších zdrojů informací a komunikativními způsoby předávání. Organizace všech sledovaných hodin byla převážně účelná, měla stanovená jasná pravidla, která žáci respektovali. Ve většině hodin se však nedařilo dodržovat zásadu společného shrnutí v závěru vyučovacích jednotek. Rezervy jsou v širším uplatnění průběžného motivačního hodnocení žáků. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny adekvátně k použitým formám a metodám práce. Zhlédnuté hodiny probíhaly převážně v přátelském ovzduší, byla preferována tolerance a otevřenost ve vztazích učitel – žák.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Při **plánování** školního roku vychází ředitel z příkladně zpracované výroční zprávy, která kromě předepsaných kapitol obsahuje analýzu plnění úkolů z předcházejícího období a z ní vyplývající závěry pro práci v příštím roce. Krátkodobé na jeden školní rok i dlouhodobé

úkoly v horizontu čtyř let jsou písemně zpracovány a vycházejí z aktuálních potřeb školy s vědomím její povinnosti poskytovat služby společnosti. Motivační téma školního roku včetně dalších tematických úkolů posilují koncepční myšlenku vedení školy, aby žák zažil pocit úspěšnosti a měl k tomu příležitost, pedagog prostor mu ji poskytnout s uplatněním vlastních zkušeností i možností dalšího profesního růstu. V oblasti materiální je roční plán zaměřen k rekonstrukci budovy čp. 828 a úpravy jejího okolí.

Učební plán pro školní rok 2001/2002 souhlasí se vzdělávacím programem Základní škola. Učitelé zpracovávají časově-tematické plány. Na prvním stupni pracuje metodické sdružení, na druhém stupni jsou předmětové komise ustaveny, ve společenskovědních předmětech působí v mnoha směrech pouze formálně. Povinně volitelné předměty podporují výchovně-vzdělávací činnost (seminář a praktika přírodovědných předmětů, informatika a domácnost), nebývalé množství zájmových kroužků podporuje deklarovanou koncepci školy. V porovnání s minulou inspekční návštěvou jich letos pracuje o patnáct více. Škola vykazuje 10 integrovaných žáků, pro které jsou zpracovány individuální plány, posun situace o žácích není pololetně zaznamenáván. Ředitel školy iniciuje ve spolupráci s výchovným poradcem již druhým rokem diagnostiku vztahů v třídních kolektivech, s metodikem prevence se snaží vytipovat žáky, kteří zasluhují pozornost, orientuje pedagogy v oblasti přístupu k hodnocení žáků.

Organizační řád upravuje činnost školy v oblasti vzdělávací, administrativní i ekonomické. Vedením školy byl zpracován materiál o rozdělení kompetencí jednotlivých zaměstnanců školy, ze kterého jsou zřejmé pravomoci i povinnosti vedoucích zaměstnanců i náplně práce ostatních zaměstnanců školy.

Ředitel školy byl do své funkce řádně jmenován. Dále bylo předloženo potvrzení ve funkci pro zástupce ředitele. Osobní a platovou agendu vede škole referát školství Okresního úřadu v Jablonci nad Nisou. Ředitel školy eviduje pouze v kopiích doklady o vzdělání, pracovní smlouvy, platové výměry, doklady o proškolení zaměstnanců, doklady o absolvování seminářů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogičtí pracovníci školy evidují svoji docházku v knihách příchoďů, provozní pracovníci vedou přehledy o docházce a odpracované době. Tato evidence není v rozporu se zákoníkem práce.

Vnitřní řád základní školy je rozpracován pro žáky, pracovníky i zákonné zástupce spolu s třemi přílohami: Provozním řádem, Zásadami žákovského parlamentu a Přidělením kabinetů, sbírek a odborných pracoven včetně odpovědností za jednotlivé úseky a rozdělením pravomocí funkcionářů školy. Práva a povinnosti žáků jsou konkrétně specifikována. Ve vedení povinné školní dokumentace nebyly shledány nedostatky. Začátek vyučování, stanovené maximální počty vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících v jednom sledu a v jednom dni a délka vyučovacích hodin odpovídají vyhlášce o základní škole, v platném znění. Poradním orgánem vedení školy je pedagogická rada. Zápisy z pedagogických rad jsou funkční a přehledné, mají zformulována usnesení se stanovením termínů a zodpovědností jednotlivých pracovníků. Škola vede osobní data o pracovnících i žácích v počítačové podobě. Důvěrné informace jsou zabezpečeny před zneužitím. Ředitel školy využívá podnětů a připomínek žákovského parlamentu, pracovníků školy a sdružení rodičů při základní škole. Velmi dobrá je spolupráce se zřizovatelem vzhledem k realizovaným i zamýšleným rekonstrukcím ve škole i jejím okolí.

Informační systém – vnitřní i vnější je promyšlený a funkční, podmínkám školy plně vyhovuje. Informace jsou předávány včas všem zaměstnancům školy (týdenní plány v obou sborovnách), žákům a jejich zákonným zástupcům. Informovanost je zajištěna i volným přístupem na internet pro žáky a pracovníky školy. Na veřejnosti se škola prezentuje webovými stránkami, v místním tisku, vlastním časopisem, výstavkami výtvarných a keramických prací v prostorách školy, účastí v soutěžích, výměnnými nebo společnými

pobyty žáků školy s partnerskými školami v Německu.

Operativní řízení navazuje na plán práce ve školním roce 2001-2002. Je založeno na každodenním osobním kontaktu vedoucích pracovníků se zaměstnanci a na pravidelných poradách. Vedení školy vytváří podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. **K jejich motivaci** vyhláší na začátku školního roku tematické úkoly zaměřené k zajištění preferovaných akcí. Nedílnou součástí je i vedení zájmových kroužků, kterých v letošním roce pracuje dvacet pět (z toho devatenáct vedou učitelé školy). Jejich práce je ohodnocena nejen morálně, ale i hmotně v nadnormativních složkách platu. Hodnocení je prováděno na základě známých kritérií a vždy po ukončení úkolu. Nadnormativní složky jsou upravovány pravidelně dvakrát ročně.

Při přidělování úvazků je využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících i jejich poznatky získané v rámci dalšího vzdělávání. V plánu práce jsou zakotveny vzdělávací akce, účast je vedením školy sledována, další vzdělávání je školou hrazeno. V současné době je největším problémem získat kvalifikovaného učitele cizích jazyků. Přestože škola nabízí zcela nový byt a náborový příspěvek, inzeruje v Učitelských novinách i na pedagogických fakultách, učitele se nedaří získat.

Vedení školy umožňuje všem učitelům účast na vzdělávacích akcích, motivuje je ke zvyšování a rozšiřování kvalifikace, podporuje jejich odborný růst a vytváří jim k tomu vhodné podmínky. V loňském školním roce sedm učitelů prvního stupně absolvovalo kurz dyslektického asistenta. Škola je účastníkem a koordinátorem nadnárodního projektu SOKRATES pro Severní Irsko, Velkou Británii a Rakousko, v jehož rámci byly umožněny jedno až tři týdenní stáže čtyř učitelů v těchto zemích a opět žádá o získání grantu v Lingua C projektu Phare k posílení jazykových a komunikativních dovedností svých žáků i učitelů. Začínajícím pedagogům jsou určeni uvádějící učitelé s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Sebehodnocení práce a činnosti školy je obsahem výroční zprávy. **Kontrolní činnost** vychází z plánu kontrolní činnosti vedení školy v roce 2001-2002, který je rozpracovaný do měsíců a stanovuje vybrané cíle kontroly (např. povinná dokumentace, plnění časově-tematických plánů, kontrola práce dyslektických asistentů, kontrola klasifikace i výchovných opatření, kontrola školní družiny, efektivita dozorů, kontrola požární ochrany). Jeho součástí je časový plán hospitací vedoucích pracovníků tvořený aktuálními potřebami a personální situací ve škole. Výstupy z hospitační činnosti jsou vedeny na vlastních hospitačních záznamech. V pohospitačním pohovoru vedeném k vyučovací hodině navštívené společně s inspektorkou ředitel školy postupoval taktně, dokázal postihnout základní klady a nedostatky sledované vyučovací jednotky, doporučil alternativní řešení. Rozbor s vyučujícím byl opatřen závěrem a uloženými úkoly, vyučující je stvrdil svým podpisem. Ředitel školy uplatňuje některé vlastní evaluační nástroje vůči pedagogům z oblasti znalostí platných předpisů ve školství. Testy Kalibro jsou využívány dle finančních možností školy pro žáky pátých a devátých ročníků v předmětech český jazyk, matematika a cizí jazyky.

ČŠI hodnotí plánování školy jako velmi dobré. Organizace chodu školy i vedení a motivování pracovníků má vynikající úroveň. Hodnocení v oblasti kontrolních mechanismů je velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V hodnocení podmínek vzdělávání výrazně převažují pozitiva. Rozsah plánování odpovídá potřebám a velikosti školy. Vynikající je koncepční řešení naplňování volného času žáků jako nejúčinnější prevence proti nežádoucím jevům. Způsob organizace je účelný a funkční. Podporou materiálního zajištění dalšího vzdělávání učitelů a jejich vhodnou motivací se daří realizovat hlavní záměry školy. Kontrolní systém s evaluačními prvky je účinný, rezervy jsou v systému výběru kontrolovaných oblastí.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Základní škola má z Okresního úřadu v Jablonci nad Nisou, referátu školství stanovený limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci. Ředitel školy pravidelně sleduje hospodaření se mzdovými prostředky podle podkladů, které dostává z referátu školství, čerpání rozpočtu je rovnoměrné a účelné. V kontrolovaném kalendářním roce 2000 byly mzdové limity školy dodrženy, čerpání prostředků na platy bylo zvýšeno o příspěvek z Městského úřadu ve Smržovce ve výši 72 tisíc Kč (jedná se přibližně o 2 % celkových mzdových nákladů). V kontrolovaném období (rok 2000) činily nadtarifní složky platu 19 % z tarifních platů. Princip čerpání nadtarifních složek platu byl dodržen (osobní příplatky činily 90 % z celkových nadtarifních složek platu).

Příplatky za vedení i zvláštní příplatky (za třídnictví) jsou stanoveny v souladu s příslušnými předpisy. Pro vyplácení osobních příplatků má ředitel školy vypracována kritéria pro stanovení osobních příplatků, podle plnění těchto kritérií jsou osobní příplatky jednotlivým zaměstnancům školy přiznávány. Všechny pravidelně poskytované složky platu včetně tarifních platů jsou uvedeny na platovém výměru v souladu s příslušným zákonem. Odměny jsou vypláceny na základě návrhů ředitele, z těchto návrhů je zřejmé, že jsou vypláceny za práce vykonané nad rámec pracovních povinností.

V oblasti hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků lze konstatovat, že ředitel školy čerpá rozpočet účelně a efektivně, nebylo zjištěno nesprávné použití těchto prostředků.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

V roce 2000 čerpala základní škola ostatní neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu ve výši 122,2 tisíc Kč. Z celkové částky na ONIV bylo čerpáno např. 52 % na učebnice, 18 % na pomůcky, 19 % na plavání 2. a 3. ročníků.

V oblasti hodnocení čerpání ostatních neinvestičních výdajů lze konstatovat, že přidělené prostředky byly vynakládány efektivně a účelně, nebylo zjištěno nesprávné použití těchto prostředků.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Zpráva o hospodaření školy (za rok 2000) z výroční zprávy za školní rok 2000/2001 je zpracována v souladu s platným zákonem.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V kontrolované oblasti čerpání mzdových prostředků a čerpání ostatních neinvestičních výdajů v roce 2000 nebylo zjištěno nehospodárné a neúčelné vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrola oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) a požární ochrany (dále jen PO).

Kontrolou předložené dokumentace BOZP a PO nebylo shledáno porušení obecně závazných předpisů. Fyzickou kontrolou provedenou v budově druhého stupně Základní školy, Komenského 964, v prostorách suterénu, prvního, druhého a třetího nadzemního podlaží nebyly zjištěny zjevné závady a nedostatky.

ČŠI hodnotí úroveň péče o oblast BOZP a PO jako velmi dobrou.

Výchovné poradenství

Funkcí výchovného poradce byl pověřen od nového školního roku kvalifikovaný učitel prvního stupně bez kvalifikačního studia. Přebíral dočasně agendu za bývalou výchovnou poradkyni, která je v současné době na mateřské dovolené. Systém fungování výchovného poradenství ve škole však nebyl nikterak narušen. O dalším profesním uplatnění jsou žáci informováni prostřednictvím nástěnky, zástupci středních škol a učilišť jsou zváni podle zájmu rodičů. Přihlášky ke studiu jsou včas zabezpečeny. Dobrá je spolupráce s úřadem práce, vynikající s pedagogicko-psychologickou poradnou. Profitesty jsou realizovány v devátém ročníku. Zpětná vazba o umístění žáků je dobrá.

Škola vykazuje deset integrovaných žáků na obou stupních. Výchovný poradce vede jejich evidenci se záznamy o vyšetřeních pedagogicko-psychologickou poradnou. Pro integrované žáky jsou zpracované individuální plány, kopie mají třídní učitelé a vyučující příslušných předmětů k dispozici. Změny a posun o jejich situaci v pololetních intervalech nebyly zatím zaznamenávány. Všichni vyučující prvního stupně prošli kurzem dyslektické nápravy, mohou tedy individuálně pracovat se žáky s poruchami učení.

Konzultační hodiny jsou pohyblivé podle potřeb žáků i rodičů a také vzhledem k tomu, že výchovný poradce vede několik zájmových kroužků a je zapojen do řady projektů, které plánuje vedení školy k využívání volného času žáků a vyhledávání naopak žáků bez jakýchkoliv aktivit. Na daném úkolu spolupracuje s **metodikem prevence**. Touto funkcí byla pověřena nekvalifikovaná vyučující druhého stupně, bývalá pracovnice krizového centra Arx v Jablonci nad Nisou. Využívá svých bohatých zkušeností z minulé praxe a všechna aktuální témata primární prevence aplikuje jak ve výuce rodinné a občanské výchovy, tak v precizně vypracovaném programu proti nežádoucím jevům ve škole. Minimální program podporuje dlouhodobé záměry školy a využívá podnětů z jednání žakovského parlamentu (ve škole působí druhým rokem). Ve školním časopisu, který metodička prevence iniciovala a začal již vycházet, se snaží využívat aktivit i těch žáků, kteří se nezabývají žádnou zájmovou činností. Ve škole funguje schránka důvěry, rodiče jsou seznamováni s preventivním programem v rámci třídních schůzek.

Na základě rozhovorů a seznámení se s materiály výchovného poradce a metodika prevence, především s jeho mimořádně promyšleným a na podmínky školy nastaveným programem primární prevence, hodnotí ČŠI tuto oblast jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 20. června 2001.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2001, Výkaz škol (MŠMT) V3-01 na školní rok 2001/2002 ke dni 30.9.2001.
- Jmenování ředitele školy čj.: Vk/95-143 ze dne 6. 6. 1995 s účinností od 1. července 1995, potvrzení ve funkci zástupce ředitele ze dne 31. 8. 2000.
- Osobní spisy zaměstnanců, náplně práce, rozdělení pravomocí, doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků, kniha příchodů, docházkové listy.
- Závazné limity rozpočtu na rok 2000 stanovené OÚ v Jablonci nad Nisou, referátem školství, rozbory čerpání mezd za 1 - 12/2000, platové výměry, návrhy na vyplacení mimořádných odměn.
- Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Základní školy Smržovka školy za školní rok 2000 – 2001, Vnitřní řád základní školy Smržovka s přílohami č.1.(provozní řád) a č.2. (žakovský parlament), Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení.
- Katalogové listy, třídní výkazy, učební plán, časově-tematické plány, třídní knihy hospitovaných tříd, třídní kniha VII. třídy, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, správní rozhodnutí ředitele školy, protokoly o konaných komisionálních zkouškách.
- Hlavní úkoly ZŠ Smržovka, tematické úkoly 2001-2002, plán kontrolní činnosti vedení školy v roce 2001-2002, rozdělení pravomocí funkcionářů školy, zodpovědnosti za další oblasti činností, přidělení kabinetů, sbírek a pracoven 2001-2002.
- Hospitační protokol, probíhající zájmová činnost v roce 2001-2002, test znalostí předpisů o dozorech nad žáky, hodnocení žáků, Program primární prevence.
- Vybrané kontrolní slohové práce, sešity žáků, žakovské knížky, hospitační záznamy ČŠI, inspekční zpráva čj.: 083 37/98-4005.
- Osvědčení o absolvování školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) a požární ochrany (dále jen PO), ze dne 19. 9. 2001, doklad o provedení vstupního školení BOZP a PO ze dne 17. 10. 2001, protokol o provedení veřejné prověrky BOZP ze dne 25. 4. 2001, Kniha úrazů.
- Záznam o provedení periodického školení BOZP a PO zaměstnanců školy ze dne 6. 11. 2001, záznam o proškolení topiče (obsluhy plynového kotle) ze dne 3. 10. 2001, záznam o proškolení školníka v BOZP ze dne 10. 5. 2001, doklad o proškolení zdravotníka ze dne 31. 10. 2001.
- Osvědčení o odborné způsobilosti učitele fyziky v elektrotechnice (§ 11 odst. 3) ze dne 18. 10. 2001, osvědčení o zaškolení učitele chemie o chemických látkách a chemických přípravcích, ze dne 19. 6. 2001, osvědčení o odborné způsobilosti k obsluze tlakových nádob stabilních ze dne 6. 3. 2001, záznamy o provádění periodických zdravotních prohlídek zaměstnanců, poslední ze dne 27. 9. 2001, traumatologický plán.
- Provozní řády odborných učeben – školní dílny, posilovny, tělocvičny, pracovny šití, cvičné kuchyně, chemie a fyziky, počítačové učebny, keramické dílny, učebny pracovních činností.
- Zápis o provedené kontrole žebříků ze dne 12. 9. 2001, zápis o provedení kontroly regálů ze dne 26. 9. 2001, protokol o technickém stavu tělovýchovného náradí ze dne 21. 11. 2001, zprávy o revizi tlakových nádob stabilních ze dne 9. 5. 2001 č.j. 009/01, 007/01, 008/01, zprávy o revizi elektrického zařízení v nízkotlakých kotelnách ze dne 15. a 16. 3.

2001 č.j.057/03/2001, zprávy o revizi plynového zařízení a nízkotlaké plynové kotelny ze dne 5. 2. 2001 č.j. 9/2001, 9 a/2001, 10/2001, 10 a/2001.

- Revizní zprávy o stavu komínů ze dne 15. 1. 2001, zpráva o revizi elektrického zařízení č.j.747/01 ze dne 26. 5. 2001, zpráva o revizi elektrického zařízení č.j. 794/01 ze dne 31.8.2001, provozní deník plynové nízkotlaké kotelny.

ZÁVĚR

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v oblasti společenských, přírodovědných a technických předmětů vychází celkově z 23 hospitovaných hodin na obou stupních školy podle platných učebních dokumentů. Upravené, čisté a estetické prostředí má na žáky motivační vliv. Materiální zabezpečení výuky je velmi dobré, rezervy jsou v absenci učebních textů v některých předmětech. Ve většině navštívených hodin prokázali vyučující připravenost na výuku. Personálně byla zajištěna převážně kvalifikovanými pedagogy. Ve většině případů se vyučovalo frontálně, obměny metod a forem práce byly pozorovány spíše v přírodovědném bloku. Výuka sledovaných výchovných předmětů byla účelná v návaznosti na životní zkušenosti žáků. Přátelská, nekonfliktní atmosféra umožňuje efektivní práci.

Průběh a výsledky vzdělávání mají celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání je založeno na vyhodnocení všech podkladových materiálů, na rozhovorech s ředitelem a pracovníky školy, prohlídkou obou budov školy a sportovní haly, studia povinné a další vedené dokumentace. Bylo konstatováno, že plánované záměry školy jsou směřovány a účinně reagují na závažné společenské jevy ve výchovně-vzdělávací oblasti. Způsob organizace je funkční, kvalitní řídicí práce motivuje učitele k práci navíc, kontrolní systém je propracovaný, rezervy jsou pouze ve výběru kontrolovaných oblastí.

Oblast podmínek vzdělávání v plně organizované základní škole je hodnocena jako příkladná.

Činnost výchovného poradce je systematická. Spolu s metodičkou prevence intenzivně mapují a věnují se rozvoji volnočasových aktivit žáků jako nejúčinnější prevenci proti nežádoucím jevům.

ČŠI nezjistila v průběhu inspekce ve škole neefektivní využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu, kvalitní je úroveň péče o oblast BOZP a PO.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
Členové týmu	Ing. Petr Kadlus	v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ivana Kolářová Miroslava Luňáčková	

V Jablonci nad Nisou dne 14. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. února 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Rudolf Soukup

v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-02-28	083 53/02-5100
Zřizovatel	2002-02-28	083 54/02-5100

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky byly podány.